

Çekişmeler

Category: Edebi makalalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 24 января, 2025

Çekişmeler TARTIŞMALAR

Azgın tartışmacılar da keşke, diğer söz suçluları gibi ceza görselerdi. Hep öfkenin alıp götürdüğü bu fikir çarpışmalarında, insanın etmediği kötülük kalmaz. İlk fikirlerle çatarız, sonra da insanlara...

Tartışmada esas, karşımızdakinin düşüncesini çürütmek olduğu, herkes çürütüp çürütüldüğü için, tartışmanın sonunda olan şey, gerçekten büsbütün uzaklaşmaktır. Onun için Platon, Devlet'inde akılca ve ruhça zayıf olanlara tartışmayı yasak etmiştir. Doğru dürüst adım atıp yürümesini bilmeyen bir insanla gerçeği aramaya çıkmanın anlamı var mı? Aradığımız şeyi bırakıp onu nasıl bir yoldan arayacağımızı düşünürsek ondan hiç de uzaklaşmış olmayız.

Tartışma ile neye varılabilir? Biri doğruya gider, biri batıya; yolda rastladıkları ayrıntılara saplanır ve konudan ayrılırlar. Bir saat cenkleştikten sonra, neyi aradıklarını bilemez olurlar: Kimi konunun üstüne çıkmış, kimi altına inmiş, kimi de kenarında kalmıştır. Kimi bir kelimeye, bir benzerliğe takılır; kimi söylenene kulak bile vermeden bir şeyi tutturur ve yalnız kendi söylediklerini dinler. Başka biri de kendine güvenmediği için her şeyden kaçınır, hiçbir fikri kabul etmez; ta başından her şeyi karıştırır, yahut da söz kızıışınca, büsbütün susar ve bir daha ağzını açmaz; bilgisizliğini küskünlüğünün altında saklar; mağrur bir küçümseme ya da budalaca bir alçak gönüllülükle tartışmadan kaçır. Bazısı yalnız saldırmasını bilir, kendini korumak umurunda değildir. Bazısı da yalnız saldırmasını bilir, kendini korumak umurunda değildir. Bazısı da yalnız sesinin ve ciğerinin gücüne dayanır. Bakarsınız birisi tutar kendine karşı dönüverir; başka biri kalkar ön sözler, yersiz hikayelerle kafa şişirir. Kimi vardır, sıkıştığını görünce karşısındakini susturup kaçırmak için düpedüz sövüp saymaya

başlar ve Alman kavgası çıkarmaya çalışır. Başka bir türlü de vardır, konuya hiç bakmadan sizi bir sürü mantık çemberiyle, diyalektik oyunları ile kuşatıp boğmaya savaşıır. Bütün toptancı hükümler çürük ve tehlikelidir.

MONTAIGNE. Edebi makalalar